

IS is springlevend

Hannah Elisabeth Hogeboom

Voorwoord

Terroristen kunnen veel vernielen, haat zaaien en angst aanjagen.

Menselijkheid vernietigen niet.

Hij keek in de spiegel. Hij zag een man van middelbare leeftijd, een grijs ringbaardje, een kalend hoofd met een stalen bril. Hij zuchtte. Zijn gezicht maakte een vervallen indruk nu hij tien kilo was afgevallen. Zijn vrouw Lize begon er ook al over, waarom hij zo mager was geworden het laatste halfjaar. Ze bleef er maar op aandringen dat hij zich zou laten onderzoeken door de huisarts. Dat weigerde hij. Hij hield niet van de in zijn ogen veel te jonge nieuwe huisarts, die ongetwijfeld weer zou beginnen over psychisch in balans zijn, het eten van gezond voedsel en genoeg beweging, dat toch echt van essentieel belang was op zijn leeftijd. Hij hield het er maar op, om van het gezeur van zijn vrouw af te zijn, dat hij het erg druk had op zijn werk. Dat was ook zo. Hij gaf leiding aan een grote scholengemeenschap in een middelgrote stad. De school was een optelsom van een aantal gefuseerde scholen. De voormalige MAVO, het VMBO, HAVO, VWO en het categorale gymnasium waren samengevoegd. Het Johannes Calvijn College telde nu meer dan tweeduizend leerlingen. Hij was ooit, vijftwintig jaar geleden, als scheikunde docent begonnen aan het gymnasium. Tien jaar geleden werd hij gevraagd om rector te worden van de samengestelde school.

Hij was geliefd bij leerlingen, kon het goed vinden met de ouders en was er in geslaagd om de school in een goed daglicht te zetten bij de pers, in de stad en ver daar buiten. Hij had het initiatief genomen om

een indrukwekkend cultuur- en kunstprogramma op te zetten, waaraan leerlingen naast hun reguliere curriculum naar hartelust konden deelnemen. Met zijn handige onderhandelingstactiek had hij daarvoor een behoorlijke subsidie in de wacht weten te slepen via de plaatselijke politiek. Men had hem als dank voorgedragen voor de landelijke competitie 'Rector van het jaar'. Van alle deelnemers, wel tachtig in totaal, was hij tweede geworden. Hij zuchtte nogmaals, vandaag zou het weer een drukke dag worden. Er was een overleg met alle teamleiders, zij zouden de cijfers rapporteren en een indruk schetsen hoe de leerlingen er voor stonden. Dit was een voorbereiding voor het halfjaarlijkse overleg met alle docenten. Het was belangrijk voor de school om de prestaties van de leerlingen nauwlettend in de gaten te houden. Je wilde toch in de top staan van de lijst, waarop te zien was hoe scholen in landelijk perspectief presteerden. Wanneer de cijfers nu onder de maat waren, moest er overlegd worden hoe je op tijd deze kon opkrikken. Natuurlijk werd er op zijn school een goede huiswerkbegeleiding geboden, maar dat was soms niet voldoende om leerlingen beter te laten presteren, en om gunstige cijfers naar buiten toe te kunnen tonen. Er werd leerlingen regelmatig geadviseerd om 'af te stromen' naar een lager niveau, om zo te voorkomen dat een leerling moest doubleren. Soms werden er een paar tiende puntjes bij gesmokkeld, voor een paar proefwerken van een enkele leerling om zo een voldoende te halen. Dit was toch niet terug te vinden in de registratiesystemen. Vandaag had hij ook nog een afspraak met ouders, die voor de zoveelste keer kwamen klagen over de docent

natuurkunde, die volgens de ouders hun zoon structureel onderwaardeerde. De kunst was elke keer weer om de ouders het gevoel te geven dat hij hen serieus nam, maar ondertussen in de praktijk er niets mee te doen. Natuurlijk had de natuurkundeleraar gelijk, maar hij vond wel voor de statistieken dat de docent in kwestie niet al te laag moest becijferen. Dan had hij nog een overleg met de wethouder van onderwijs, die hij een heel vervelend mens vond. Die vrouw, Ineke van Buiten genaamd, bleef maar drammen over meer aandacht besteden aan allochtone leerlingen, achterstandsleerlingen en probleemgezinnen. Dat mens van de SP was helaas in het college van B&W gekomen omdat de fractie van de Democratisch Socialisten was geïmplodeerd, en van veertien naar twee zetels was teruggegaan. Het college was nu gevormd door de SP die van vier naar acht zetels was gegaan. De SP was bij wijze van uitzondering samen met de plaatselijke Leefbaren aan het werk gegaan. Daarbij kwam nog een wethouder van de PVV, die een enorme winst had geboekt, er viel niet meer aan te ontkomen. De plaatselijke PVV lieden bleken overigens prima lui om mee samen te werken en politieke deals mee te sluiten. Van deze politici had hij geen enkele last. Ze bleken in de praktijk een pragmatische koers te varen. Nee, dat SP wijf bleef maar zeuren en ze wilde zich maar op de hoogte laten stellen van het wel en wee van zijn school. Hij had zelf niets met de zogenaamde ‘achterstandsleerlingen’, die haalden het niveau alleen maar naar beneden. Het liefst liet hij ze helemaal niet toe en verwees hij ze naar de openbare scholengemeenschap. Een beetje over de schutting gooien van problemen

was dit wel natuurlijk maar voor het hoog houden van de naam van de school was er wel

wat geoorloofd, zo vond hij. Maar ook hij kon niet voorkomen dat er leerlingen werden aangenomen uit probleemgezinnen en allochtone gezinnen, meestal van moslim huize. Hij hoorde zijn vrouw beneden in de keuken rommelen. Het was tijd om snel een ontbijt naar binnen te slaan met een kop koffie en dan snel op de fiets te springen, hij wilde niet net op tijd komen. Het regende en waaide flink.

2.

Hij keek verschrikt om. Een bom ontplofte niet ver van hem, een grote vuurbol ontvouwde zich in de hemel. Hij stelde vast dat zijn boezemvriend Amir nog leefde. Amir had zijn handen om zijn oren geklemd. Zijn gezicht vertoonde een grimas, het leek wel alsof hij pijn had. Hij mompelde: ‘Said, we need to get out of here, otherwise we are going to die.’ Said knikte. Zijn mond ging open, maar hij kon geen woord uitbrengen. Ze lagen achter een kapotgeschoten tank die hun nu nog enigszins beschutting bood, maar voor hoelang nog? Hij sloot zijn ogen. In een flits zag hij de triomftocht van zijn bataljon IS-strijders de stad binnen trekken. Met de zwarte vlaggen rondzwaaiend, in het gelid lopend met de geweren omhoog. Eindelijk zou er dan een kalifaat gevormd worden naar streng islamitische wetten. Eindelijk, na duizend jaar onderdrukking, zou er een zuivere islamitische staat ontstaan, en hij, Said, zou daarin een spilfunctie gaan vervullen, om te beginnen met het coördineren van de onthoofdingen van alle afvalligen. Het rijk zou met Allah’s hulp eeuwig bestaan. Hij opende zijn ogen. Hij hoorde een doffe klap die hij niet kon thuisbrengen. Was het een niet eerder ontplofte bom? Hij had geen tijd om na te denken, Amir sjarde aan zijn mouw. ‘Wegwezen, rennen, we kunnen daar achter die muur gaan zitten, nu lopen, kom op!’ In een lange spurt renden ze naar een muur die nog overeind stond van een ineengestort huis. Ze haalden het en zakten achter de

muur naar beneden. Ze hadden honger en dorst. Ze moesten vandaag iets te drinken vinden. Ze hoorden een zwaar voertuig naderen en hielden van pure angst hun adem in. Het voertuig ratelde verder, het geluid zwierf weg. De avond begon te vallen. Said greep naar zijn pijnlijke schouder, bloed kon hij niet ontdekken, maar het was pijnlijk, en zeer nadrukkelijk aanwezig. Zodra het donker was zouden ze gaan lopen, lopen naar een grens. Weg van hier. Voordat het IS grondgebied werd aangevallen, wisten ze door het uitstekende interne communicatie-systeem al vanwaar de aanval op touw zou worden gezet. Het leger van Assad, de Irakezen, de Russen met luchtsteun van de Amerikanen zouden allemaal op het kalifaat in gaan beuken. Alleen was niet in te schatten in welk tempo zij het grondgebied zouden innemen. Natuurlijk zouden IS-strijders tot het bittere einde vechten. Uit voorzorg waren belangrijke sleutelfiguren van IS voorzien van valse paspoorten, van het land van herkomst. Maar dat niet alleen, men werd voorzien van een noodpakket met astronautenvoeding, water en een kompas. Dit alles was ingenaaid aan de binnenkant van een kogelvrij vest, dat weer bedekt was met zo nonchalante mogelijk uitzierende westerse kleding. Amir en Said waren gezworen vrienden geworden in het Kalifaat. Amir was afkomstig uit Liverpool, Said kwam uit Maastricht. Ze waren even oud, 24 jaar en toevallig ook nog op dezelfde dag geboren. Ze hadden in dezelfde tijd een militaire training gehad, de dagelijkse koranlessen om het Arabisch in woord en geschrift te verbeteren. Na deze inburgering, was hun een relatief hoge post in de hiërarchie van IS in het vooruitzicht

gesteld. Amir was als IT specialist in Londen werkzaam geweest, onder andere in de beveiliging van online banksystemen. Zijn grote kennis en ervaring kon uitstekend worden ingezet, hij was voor zijn studie informatica een 'ethische hacker' geweest om lekken in de beveiliging van diverse online systemen bloot te leggen. Said had een Nederlandse opleiding aan de TU cum laude voltooid, vliegtuigbouw en geavanceerde technologische systemen die toepasbaar waren in een nieuw te ontwikkelen legervoertuig. In de Islamitische Staat werd zijn kennis zeer gewaardeerd. Er zou een tijd komen dat het kalifaat een stabiele staat zou zijn en een permanent leger zou hebben, met de modernste voertuigen. Tot nu toe werd hij echter ingezet om de onthoofdingen in gang te zetten. Zijn werk bestond er uit om een vonnis ten uitvoer te laten brengen. Dat ging op grond van de inlichtingen die hij kreeg van de geheime politie die had beoordeeld dat iemand zich had bezondigd aan het overtreden van de streng islamitische wetten. Een overtreding kon van alles zijn; het stelen van eten, het lezen van boeken, overspel, of het dragen van ongepaste kledij. Ook het luisteren naar muziek werd streng bestraft. Hij moest de plek aanwijzen, de tijd wanneer de onthoofding zou plaatsvinden en door wie het vonnis werd voltrokken. Wanneer er een westerse journalist of een ander westers persoon gevangen gemaakt was, werd deze persoon standaard onthoofd. Of het nu een man of vrouw was, het deed er niet toe. Elke keer werd er een andere plek uitgezocht om dit voltrekken, maar het gebeurde altijd wel prominent in de publieke ruimte. Hij had nu menige onthoofding meegemaakt. Er

moest een film worden gemaakt die later vakkundig werd bewerkt met muziek en tekst. Er werden er ook steevast foto's van gemaakt. Die werden dan bewerkt en kwamen in de maandelijks glossy van IS te staan. De eerste keer dat Said een onthoofding had meegeemaakt, had hij een huivering door zijn lichaam gevoeld. Nu voelde hij dit al lang niet meer. Hij wilde vooral zorgen dat de handelingen technisch goed werden gefilmd en gefotografeerd. Hoe beter gepresenteerd door de propagandamachine des te overtuigender de impact, vond hij. Nu huiverde hij weer, hij had het koud. Nadat de zon was ondergegaan werd het erg snel koud. Liggend op het puin achter een muurtje verlangde hij naar de fiets waarop hij ooit naar zijn werk was gegaan. In het weekend dronk hij een biertje met zijn Nederlandse collega's. Het was een vorig leven, voor altijd onbereikbaar geworden. Ooit was hij die persoon geweest. Hij was zelfs verliefd geworden op een blond Nederlands meisje, een mooie meid die Jacqueline heette, ze werkte in een modewinkel. Hij was letterlijk tegen haar opgebotst terwijl hij probeerde drie biertjes naar zijn collega's te brengen. Ze was hem te hulp geschoten en was met hem mee gelopen, met een biertje in beide handen. Hij had zich aan haar voorgesteld. Ze keken elkaar aan. Hij had belangstellend gevraagd wat zij al zoal deed in haar leven. Ze vertelde vrijuit. Hij had naar haar kleurige outfit gekeken, een felrode jurk met een roze sjaaltje. Zo maar uit het niets had hij haar mee uit gevraagd, iets met hem te gaan drinken het volgende weekend. Ze zei direct ja. Ze hadden visitekaartjes uitgewisseld. Hoe zou het met Jacqueline zijn? Dit was de eerste keer dat hij aan

haar dacht sinds hij was uitgereisd naar het kalifaat.
Amir porde hem weer in zijn zij. ‘We moeten gaan.
Het is tijd. Kijk je op je kompas? We moeten naar het
westen, zo snel mogelijk.’

3.

De beelden flitsen aan hem voorbij. Hij zat op zijn werkkamer die zich op de zolderkamer bevond. Zijn vrouw was al naar bed gegaan. Zij luisterde in bed altijd nog een uur naar de radio. Ze wilde op de hoogte blijven van alle actualiteiten. Ze werkte op een hogeschool op de afdeling creatieve therapie. Bewustwording ten aanzien van zo'n beetje alles was haar algemene levensinstelling. Ooit was Harmen van Schaik daarom verliefd op haar geworden in een ver verleden, zij die altijd vragen stelde over de sociale werkelijkheid. Haar creativiteit, levenslust en haar betrokkenheid bij mensen, haar grote sociale intelligentie vond hij meteen aantrekkelijk, het waren eigenschappen die hij in veel mindere mate bezat. Hij was het liefst bezig met het uitvoeren van scheikunde proeven, het verzamelen van data en het maken van verslagen. Ze hadden elkaar leren kennen bij een christelijke studentenvereniging. Na hun afstuderen waren ze vlot getrouwd. Kinderen waren er niet gekomen, zijn vrouw Lize werd maar niet zwanger. Ondanks vele onderzoeken was niet duidelijk geworden waarom dit niet lukte. Lize wilde graag een kind adopteren, hij had dit perse niet gewild. Het bleek een eeuwige bron van ruzie tussen hen beiden in de jaren die zouden komen. Uiteindelijk had Lize zich bij hun kinderloos bestaan neergelegd. De strijd had echter diepe wonden geslagen, het had een verwijdering tussen hen teweeg gebracht. Door de jaren heen leefde ieder in een eigen wereld met werk,

vrienden en collega's. Hun seksleven was gedegradeerd tot zo nu en dan recht op en neer copuleren, hooguit ééns per twee maanden. Financieel hadden ze het erg goed, beiden hadden immers een fulltime baan. Met de vakanties in het onderwijs konden ze zich verre en interessante reizen permitteren. Deze bijzondere reizen veraangenaamden hun bestaan. Ze konden er elk op hun eigen wijze van genieten. Aan scheiden dachten ze niet, het zou hun huidige levensritme verstoren en volledig op zijn kop zetten. Dat wilden ze geen van beiden. Zolang ze elkaar niet te veel stoorden ging alles zijn gangetje. Daar leken ze beiden tevreden mee. Harmen klikte op de muis van zijn laptop. Hij ging naar een zwaar versleutelde geheime website en tikte zijn wachtwoord in, deze kon uit veiligheidsredenen niet worden onthouden om op geen enkele wijze een spoor achter te laten. De site opende zich. Er bleek nieuw aanbod, een meisje van acht jaar met de naam 'Charley'. Een mooi Aziatisch exemplaar dat zag hij meteen. Hij klikte op haar uitdagende foto, ze zat wijdbeens met haar handje wijzend naar haar kutje. Hij voelde reeds de opwinding, zijn lid was al gaan zwellen. Hij klikte op de video die van haar was gemaakt, ze bewerkte haar kutje waar intieme shots van waren gemaakt. Hij ritste zijn gulf open en trok aan zijn lid totdat hij zaad spoot. Net op dat moment hoorde hij Lize op de trap lopen. Met een schok was hij weer terug in de realiteit. Hij ritste zijn gulf dicht en sloot het programma snel af. Hij keerde terug naar de website van zijn school, hij moest nog een mailtje beantwoorden. Zijn vrouw klopte op de deur. 'Mag ik binnen komen?' vroeg ze. 'Ja,' antwoordde hij. Maar

hij dacht: ‘Oh vreselijk nu begint ze weer over dat bewustwordingscentrum waar ze perse met mij naar toe wil.’ ‘Harmen ik had je gevraagd om nog even naar de site van De Bron te kijken. Ik wil ons opgeven voor het toenaderingsweekend voor echtparen. Het lijkt mij een bijzonder weekend. Er wordt met het boek ‘Intieme vreemden’ gewerkt. Kom op Harmen je bent niet achterlijk, je weet net als ik dat we al jaren langs elkaar heen leven. Meestal interesseert mij dat niet echt, je weet dat we beiden ons leven hebben. Maar nu wil ik toch een poging doen om dit te doorbreken. Baat het niet, het schaadt ook niet.’ ‘Ik heb er nog niet naar gekeken, Lize je weet dat ik het razend druk heb. Maar geef ons maar op, ik vind het best.’ ‘Het gaat ons allebei aan Harmen, maar ik geef ons dan wel op oké?’ Lize draaide zich om en sloot de deur achter zich. Harmen pakte zijn zakdoek. Hij snoot eerst zijn neus, daarna ritste hij zijn gulp los en veegde hij zijn pik schoon. Hij controleerde of zijn laptop goed afgesloten was, deed het licht uit en sloot de deur van zijn studeerkamer. Hij liep de trap af naar de badkamer. Hij liet het bad vollopen. Hij kleepte zich uit en zakte in het heerlijke warme water. Hij sloot zijn ogen, hij wilde nog even nagenieten van de beelden van ‘Charley’, het kleine Aziatische meisje van acht. Hij voelde zijn lid weer zwellen. Met zijn hand bracht hij zichzelf weer tot een hoogtepunt. Nu zou hij misschien kunnen slapen. Hij wist uit ervaring dat de begeerte maar een aantal uren zou rusten. Dan zou hij weer een ‘nieuw shot’ nodig hebben.

4.

De wind speelde rond de haren van Amir en Said. Ze waren er in geslaagd om via Cesme in Turkije de veerboot te nemen naar Italië. Het passeren van zowel de Turkse grens als ook het inchecken op de ferry bleek geen enkel probleem. Geldzorgen hadden ze ook al niet, met genoeg cash op zak: Amerikaanse dollars, Britse ponden en Euro's. In Italië zouden hun wegen zich scheiden. Ze waren onafscheidelijk geweest, meer dan drie jaar lang. Straks ging ieder zijn eigen weg, voor het heilige doel. Er was geen ontkomen aan, maar het was ook geen vlucht, het was een voortzetting van de heilige missie die nog lang niet was volbracht. Het IS rijk mocht dan bijna voorbij zijn in Irak, Syrië en een klein grondgebied in Turkije, ze was niet uitgeblust. Er bestond nog een grote enclave in Libanon en Jemen. Ook in Libië was er nog een veilige haven voor de IS-strijders. Maar nu waren er ook honderden zorgvuldig gerekruteerde IS-strijders op weg naar het land van herkomst in Europa, Amerika en Australië. Daar zouden ze zich aansluiten bij plaatselijke cellen. Een aantal cellen in Nederland, Groot-Brittannië, Amerika en Australië waren uitgeschakeld en de leden waren gevangen genomen. Maar gezworen op Allah en Zijn Grootheid, wist iedereen dat er nooit een woord over de organisatie zou worden gelekt. Bovendien was iedereen een techniek aangeleerd om zichzelf in het uiterste geval van het leven te beroven. Dat ging met een bepaalde greep door verstikking. Er was geen enkel

hulpmiddel voor nodig en de dood trad al na enkele minuten in. Amir en Said hadden een duidelijke opdracht meegekregen, voor een bestaande cel in Nederland en Engeland. De cellen hadden goed werk gedaan, ze waren er reeds in geslaagd binnen te dringen in cruciale informatiesystemen. Said keek naar een streepje aan de horizon dat steeds meer volume kreeg. Hij zou Amir misschien nooit meer zien, dacht hij. Nog een halfuurtje en dan begon er weer een hele onzekere periode. Hoe de reis naar Nederland verder zou verlopen, daar had hij geen idee van. Hij wist alleen maar dat hij een trein zou nemen naar Milaan en dan kijken of er een trein naar Amsterdam ging. Misschien was het mogelijk om in de trein wat uit te rusten. Hij keerde zich naar Amir, ook al was het niet toegestaan in de publieke ruimte openlijk contact te maken, toch begon hij te spreken: ‘Amir, mijn broeder en vriend, ik zal je straks gaan missen, misschien zien we elkaar nooit meer. Ik weet dat ik niet met je mag praten over de taak die voor ons ligt. Ik weet dat we strijden voor een hoger doel en ons geen emoties kunnen veroorloven. Ik denk dat dit ook het beste is, maar Amir we kennen elkaar al een aantal jaren. Ik zal je missen, je hebt mijn leven gered.’ Amir knikte. De boot stootte een indringende diepe fluittoon uit, een teken dat hij ging afmeren in Ancona. Said liep naar het midden van de boot, Amir achter zich latend. Said keek niet meer om. Hij liep de boot af, zijn paspoort hoefde hij voordat hij voet op Italiaanse bodem zette niet te laten zien. Hij liep stevig door en had nauwelijks oog voor de pittoreske omgeving. Het intens blauwe water van de baai, de gekleurde huizen en de warmte van de zon zouden prettig